

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 263.910 van 8 juli 2025
in de zaak A. 244.578/IX-10.649

In zake: M.H.
woonplaats kiezend te *
*

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Justitie

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 6 april 2025, strekt tot de nietigverklaring van “de stilzwijgende weigering van de Federale Overheidsdienst Justitie [...] om gevolg te geven aan een verzoek tot heroverweging van een eerder geweigerd verzoek om toegang tot bestuursdocumenten”.

Verzoeker vraagt ook om de toekenning van een schadevergoeding tot herstel.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Auditeur Benny De Sutter heeft een verslag opgesteld, op grond van artikel 93 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 juni 2025.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Frederik Vanparijs, die *loco* advocaat Jürgen Vanpraet verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Benny De Sutter heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 9 januari 2025 vraagt verzoeker bij de FOD Justitie om de openbaarheid van:

“- alle interne procedures en richtlijnen die door de taxatiebureaus op federaal en lokaal niveau dienen gevolgd te worden voor de controle en de behandeling van de maandelijksse kostenstaten van tolken, alsook de kostenstaten voor vertalingen.
- een overzicht van de termijnen tussen het indienen van de kostenstaten door de vertalers, de controle op de kostenstaten en de uitbetaling per taxatiebureau, opgedeeld per maand, voor het jaar 2024
- het rapport van de FIA audit in 2024 met betrekking tot de behandeling van de kostenstaten voor tolken, alsook de corrigerende maatregelen die zijn uitgevoerd of gepland in het kader van deze audit
- de hiërarchische structuur en de samenstelling van elk taxatiebureau, incl. de bevoegdheden van de verschillende medewerkers
- uitleg hoe de grote achterstanden in de controle van de ingediende kostenstaten in het taxatiebureau Gent zijn ontstaan
- de controles die door het centraal taxatiebureau worden ingericht op de werking van de lokale taxatiebureaus”.

Met een beslissing van 13 februari 2025 wordt het verzoek afgewezen met toepassing van artikel 6, § 3, 3°, van de wet van 11 april 1994

‘betreffende de openbaarheid van bestuur’ (WOB) omdat het als onredelijk wordt beschouwd.

Op dezelfde datum dient verzoeker een verzoek tot heroverweging in. Hij richt tevens een schrijven aan de commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur.

De commissie verleent op 13 maart 2025 advies 2025-22.

De verwerende partij heeft niet “binnen vijftien dagen na ontvangst van het advies of na verloop van de termijn waarbinnen kennis moest worden gegeven van het advies” een beslissing over het verzoek tot heroverweging ter kennis gebracht van verzoeker, zodat zij overeenkomstig artikel 8, § 2, WOB wordt geacht een beslissing tot afwijzing van het verzoek te hebben genomen. Deze (stilzwijgende) weigeringsbeslissing is de bestreden beslissing.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. Met het oog op de terechtzitting heeft verzoeker aan de Raad van State een “Nota ter zitting – Laatste memorie” bezorgd.

5. De verwerende partij vraagt om dit stuk te weren uit het debat.

6. Artikel 93 van het algemeen procedurereglement bepaalt dat het auditoraat verslag uitbrengt aan de voorzitter van de kamer belast met de zaak, indien blijkt dat het beroep tot nietigverklaring “slechts korte debatten vereist”.

Deze bepaling wijkt af van de normale procedure, die hoofdzakelijk schriftelijk verloopt, zodat de bedoelde zaken sneller kunnen worden afgehandeld.

In een mogelijkheid voor de partijen om dan nog schriftelijk te reageren op het auditorsverslag is in het procedurereglement niet voorzien, tenzij dan specifiek met het oog op de aanvragen, bedoeld in artikel 93, tweede, derde en vierde lid, van het algemeen procedurereglement.

7. Bij de toepassing van artikel 93 van het algemeen procedurereglement moet rekening worden gehouden met de eminente rol die het recht op een eerlijk proces, daarin begrepen het respect voor woord en wederwoord, in een democratische samenleving vervult.

Weliswaar belet de mondelinge fase van het debat de partijen geenszins om tegenargumenten aan te voeren en om vrijelijk de rechtspunten te bespreken die worden uiteengezet in het auditorsverslag. De rechten van verdediging kunnen evenwel des te doeltreffender worden uitgeoefend indien de partij die door het auditoraat in het ongelijk wordt gesteld een nota met opmerkingen indient in de loop van de rechtspleging *ex* artikel 93. Het gewicht van een mondelinge pleidooi kan niet worden vergeleken met dat van een geschrift.

8. De pleitnota is neergelegd door een partij die in het ongelijk gesteld dreigt te worden. Ze is tijdig aan de verwerende partij ter kennis gebracht. In de gegeven omstandigheden mag ze in aanmerking worden genomen.

9. Op de vraag om de pleitnota uit het debat te weren wordt niet ingegaan.

V. Toepassing kortedebattenprocedure – ontvankelijkheid van het beroep

10. Verzoeker zet in het inleidend verzoekschrift uiteen wat volgt:

“Middelen en juridische gronden
De stilzwijgende weigering van de verwerende partij schendt de volgende rechtsregels:

- Schending van de openbaarheid van bestuur: De verwerende partij heeft gehandeld in strijd met de bepalingen van de Wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, met name:
 - Artikel 4: Bestuursdocumenten zijn in beginsel openbaar en kunnen door iedere burger worden opgevraagd.
 - Artikel 6: Weigering van toegang tot documenten moet uitdrukkelijk en gemotiveerd worden meegedeeld binnen de wettelijk voorziene termijn.
 - Artikel 15: Indien een verzoek wordt geweigerd, heeft de verzoeker recht op een heroverweging.
- Schending van de motiveringsplicht: Volgens de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen moeten administratieve beslissingen behoorlijk gemotiveerd worden. De initiële weigering werd onvoldoende gemotiveerd en de stilzwijgende weigering van de heroverweging is hier niet mee in overeenstemming.
- Schending van het recht op een eerlijk bestuur: De afwezigheid van een expliciete beslissing of motivering belet de verzoekende partij om haar rechten effectief uit te oefenen.
- Schade veroorzaakt door onrechtmatige administratieve handelingen: Op basis van artikel 11 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan schadevergoeding gevorderd worden voor onrechtmatige handelingen van de overheid die schade hebben veroorzaakt aan burgers .”

11. Artikel 2, § 1, 3°, van het algemeen procedurereglement bepaalt dat het inleidend verzoekschrift een uiteenzetting van de middelen moet bevatten.

Onder de uiteenzetting van de middelen wordt verstaan de voldoende duidelijke omschrijving van de geschonden geachte rechtsregelen en van de wijze waarop die regelen door de bestreden rechtshandeling worden miskend.

De uiteenzetting van een middel is een essentieel onderdeel van de inleidende akte omdat ze de verwerende partij moet toelaten zich te verdedigen tegen de grieven die ten aanzien van haar bestreden beslissing worden aangevoerd en ze tevens de Raad van State in staat moet stellen de gegrondheid van die grieven te beoordelen.

12.1. Opdat een door haar aangevoerd middel ontvankelijk zou zijn, dient een verzoekende partij niet alleen duidelijk te maken welke rechtsregel of welk rechtsbeginsel zij geschonden acht, maar ook op welke wijze, naar haar

oordeel, die rechtsregel of dat rechtsbeginsel door de bestreden beslissing wordt miskend.

Verzoeker beperkt zich in de eerste plaats tot een opsomming van enkele geschonden geachte bepalingen van de wet openbaarheid van bestuur – onder meer een niet bestaand artikel 15 – maar hij laat na op een duidelijke wijze te omschrijven op welke wijze die bepalingen door het bestreden besluit in het concreet voorliggende geval werden miskend. Hij geeft enkel aan welke verplichtingen of rechtsgevolgen uit de door hem geschonden geachte wettelijke bepalingen volgen, maar laat na concreet te verduidelijken op welke wijze het bestreden besluit aan die verplichtingen of rechtsgevolgen tekortdoet.

12.2. Verzoekers referentie aan de schending van de motiveringsplicht stoot op dezelfde tekortkoming. In zoverre verzoeker met verwijzing naar de wet van 29 juli 1991 aanvoert dat de “initiële weigering [...] onvoldoende [werd] gemotiveerd en de stilzwijgende weigering van de heroverweging [...] hier niet mee in overeenstemming” is, moet minstens worden vastgesteld dat hij de overwegingen van de initiële weigering niet in zijn uiteenzetting betreft. Hij laat ook op dit punt na concreet uiteen te zetten op welke wijze de formele-, dan wel materiële-motiveringsplicht naar zijn oordeel is geschonden.

12.3. Aan de Raad van State is geen algemeen rechtsbeginsel van “recht op een eerlijk bestuur” bekend.

12.4. Dat “[o]p basis van artikel 11 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State” schadevergoeding kan worden gevorderd “voor onrechtmatige handelingen van de overheid die schade hebben veroorzaakt aan burgers”, houdt tot slot geen verband met de beoordeling van de wettigheid van de bestreden beslissing.

13. De uiteenzetting in het verzoekschrift met betrekking tot de “middelen en juridische gronden” is niet ontvankelijk.

Verzoeker kan dit niet meer verhelpen in zijn “nota ter zitting”. In die nota neemt hij een “Correctie van juridische grondslag” op en een “Verdere motivering van juridische gronden”, waarmee hij doet hetgeen hem te doen stond in het inleidend verzoekschrift en hij zijn nalatigheid tracht te herstellen. Deze juridische aanvullingen in de pleitnota, die reeds in het inleidend verzoekschrift hadden kunnen worden aangevoerd, zijn laattijdig en dus niet ontvankelijk.

14. Het beroep is, bij gebrek aan ontvankelijke middelen, niet ontvankelijk, wat ambtshalve moet worden vastgesteld. Het auditoraat heeft terecht gemeend dat een kort debat hiertoe kan volstaan.

VI. Voorlopige maatregelen

15. In het beschikkend gedeelte van zijn verzoekschrift vraagt verzoeker aan de Raad van State, behalve de nietigverklaring, (i) een voorlopige maatregel te nemen waarbij de verwerende partij wordt verplicht om de gevraagde documenten ter beschikking te stellen binnen een door de Raad van State vastgestelde termijn; (ii) een voorlopige maatregel te nemen die de opschorting van de stilzwijgende weigering bewerkstelligt, om onherstelbare schade te vermijden en (iii) elke andere maatregel te bevelen die de Raad van State passend acht.

16. Het inleidend verzoekschrift bevat geen opschrift dat refereert aan een “vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen” noch een uiteenzetting over de spoedeisendheid van het bevelen van dergelijke maatregelen, zodat het verzoekschrift procedureel niet als een dergelijke vordering kan worden begrepen – en ook zo niet is afgehandeld. Zo verzoeker met deze vorderingen een ander doel voor ogen staat, volstaat de vaststelling van de onontvankelijkheid van het beroep om te besluiten dat over deze maatregelen geen uitspraak moet worden gedaan.

VII. Schadevergoeding tot herstel

17. De schadevergoeding tot herstel, die een accessorium is van het annulatieberoep, volgt hetzelfde lot.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. De Raad van State verwierpt de vordering tot schadevergoeding tot herstel

3. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro en een bijdrage van 26 euro.

4. Het onverschuldigde rolrecht van 200 euro en de onverschuldigde bijdrage van 26 euro voor het verzoek tot schadevergoeding tot herstel worden aan de verzoekende partij terugbetaald.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op acht juli tweeduizend vijftientig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren, kamervoorzitter,
bijgestaan door

Frank Bontinck, griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Geert Van Haegendoren